

**ANDIJON VILOYATI
BO'Z TUMANI
№26-DIMI**

**TARIX – HUQUQ FANLARI O'QITUVCHISI
YUNUSOV MIRZOHID MUYDINOVICHNING
(VIII – SINIF) OZBEKISTON DAVLATI VA
HUQUQ ASOSLAR FANIDAN**

**«O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING SUD TIZIMI»
MAVUSI BO'YICHA YOZGAN**

DARS KONSPEKTI

**BO'Z SHAXARCHASI–2015 YIL
№26-DIMI**

DARSNI O'TKAZISH SANASI:2015YIL,23 – YANVAR

DARS FANI: O'ZBEKISTON DAVLATI VA HUQUQI ASOSLARI.

SINFI: VIII

16–MAVZU:O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SUD TIZIMI

DARSNING TEXNOLOGIK XARITASI VA O'TKAZISH ISHLANMASI:

16–MAVZU:	O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SUD TIZIMI
DARSNING MAQSAD VA VAZIFALARI	DARSNING O'QUV MAQSADI: ➤ O'QUVCILARNING O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SUD TIZIMI VA UNING ASOSLARI HAQIDAGI BILIMLARINI BIYITISH. SHUNINGDEK:SUD HOKIMIYATINING DAVLATIMIZDAGI TUTGAN O'RNI; – VAKOLATLARI HAQIDA TUSHUNCHA BERISH. ➤ DARSNING TARBIYAVIY MAQSADI: ➤ O'QUVCHILARNI SUD VA HUQUQNI MUHOFAZA QILISH DAVLAT ORGANLARIGA XURMAT; ➤ O'QUVCHILARDA ADOLAT , HUQUQIY TENGLIK RUXIYATINI SHAKLLANTIRISH.
O'QUV MATERIALI MAZMUNI	O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING: ➤ KONSTITUTSIYAVIY SUDI; ➤ OLIY SUDI; ➤ OLIY XO'JALIK SUDI; ➤ QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING FUQAROLIK ➤ VA JINOYAT ISHLARI BO'YICHA OLIY SUDLARI , FUQAROLIK VA JINOYAT ISHLARI BO'YICHA VILOYAT VA TOSHKENT SHAXAR SUDLARI; ➤ FUQAROLIK ISHLARI BO'YICHA TUMANLARARO, TUMAN(SHAXAR) SUDLARI , JINOYAT ISHLARI BO'YICHA TUMAN(SHAXAR) SUDLARI; ➤ HARBIY SUDLAR; ➤ QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING XO'JALIK SUDI VILOYAT VA TOSHKENT SHAXAR XO'JALIK SUDLARI.
DARSNING O'QUV JARAYONINI TASHKIL ETISH TEXNALOGIYASI	SHAKLI:INTERFAOL «OY DARSI»GURUHLARDA ISHLASH, AXBOROT TEXNOLOGIYASI (SLAYD) NAMOYISHI. USULI:ERKIN FIKR ORQALI AQLIY XUJUM,OG'ZAKI BAYON,LEKSIYA. DARS JIHOZI:O'QUV DARSLIGI,KOMPYUTOR(NOUTBUK), VIDEO PROYEKTOR,PLANSHETI. NAZORAT TURI: SAVOL – JAVOB BILAR EDIM! BILMOQCHIMAN! BILIB OLDIM! TEXNALOGIYASI. BAHOLASH:BALLIK TIZIMIDA O'Z – O'ZINI BAHOLASH ORQALI RAG'BATLANTIRISH.

KUTILAYOTGAN NATILALAR	O'QITUVCHI TOMONIDAN: MAVU BO'YICHA TO'LAQONLI MA'LUMOT BERIB, DARS DAVOMIDA QO'LLANILGAN METODLAR ASOSIDA , O'ZI VA O'QUVCHILARNING BILIMI , MALAKASI VA KO'NIKMALARINI OSHIRADI. O'QUVCHI TOMONIDAN: MAVZU BO'YICHA YANGI BILIMLAR ASOSLARIGA TAYANIB O'ZLASHTIRGAN BILIMLARINI AMALIYYOT BILAN UZVIY BOG'LASHGA O'RGANADI.
KELGUSI REJALAR	O'QITUVCHI TOMONIDAN: NAVBATDAGI MAVZUGA IMKONIYAT YARATISH UCHUN, DARS MATERIALLARINI QAYTADAN KO'RIB CHIQADI VA TAHLIL QILADI , O'QUVCHILARINING OLGAN BILIMLARINI BAHOLAYDI,MAVZU YUZASIDAN QO'SHIMCHA ADABIYOTLARDAN FOYDALANISHDA,INTERNET BAZALARINI KO'RIB CHIQISH ORQALI KELGUSI MAVZUGA TAYYORGARLIK RO'RADI. O'QUVCHI TOMONIDAN: «O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SUD TIZIMI»MAVZUSI BO'YICHA OLGAN BILIMLARINI MUSTAXKAMLASH UCHUN MAVZUNING ASOSIY MA'NO VA MAZMUNI BO'YICHA O'ZINING ERKIN FIKRINI BOYITIB BORADI.

DARS BOSQICHLARI(REGLAMENTI)

№	DARS REGLAMENTI	VAQTI
1.	KIRISH (SALOMLASHISH , DAVOMAT)	4
2.	UY VAZIFASI TEKSIRUVI(TARQATMA SAVOLLAR O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING VAZIRLAR MAHKASI)	8
3.	YANGI MAVZU (SLAYD NAMOYISHI)	15
4.	O'TILGAN MAVZUNI MUSTAHKAMLASH (GURUHLARGA SAVOLLAR)	8
5.	DARS YAKUNI (RASMLI TOPSHIRIQ) , BAXOLASH	3
6.	UYGA VAZIFA	2

DARSNING BORISHI:

I.TASHKILY QISM:(SALOMLASHISH , DAVOMAT)

O'TILGAN VA YANGI MAVZULAR YUZASIDAN 4 DAQIQALI KIRISH SO'ZI.

II. O'QUVCHILARNING UY VAZIFALARINI TEKSHIRISH UCHUN «O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING VAZIRLAR MAHKAMASI MAVZUSI BOYICHA» SAVOLLAR:(8 DAQIQA)

1.O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASI TARKIBI:

BOSH VAZIR TAQDIM ETGAN NOMZODLAR ICHIDAN TANLAB OLINADI VA RESPUBLIKA PREZIDENTI TOMONIDAN?

2.O'ZBEKISTONDA BOSHQARUV TURLARI...?

3.O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH VAZIRI NOMZODI:

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI TAQDIMIGA BINOAN OLIY MAJLIS PALATALARI TOMONIDAN KO'RIB CHIQUILADI VA?

4.O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASI TIZIMI...?

5.O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASI A'ZOLARI:

.....? TAQDIMIGA BINOAN RESPUBLIKA PREZIDENTI TOMONIDAN TASDIQLANADI.

6.VAZIRLAR MAHKAMASI QAYSI DAVLAT ORGANLARI OLDIDA JAVOBGAR HISOBLANADI?

JAVOBLAR:

1.O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASI TARKIBI:

BOSH VAZIR TAQDIM ETGAN NOMZODLAR ICHIDAN TANLAB OLINADI VA RESPUBLIKA PREZIDENTI TOMONIDAN?

2.O'ZBEKISTONDA BOSHQARUV TURLARI...?

3.O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH VAZIRI NOMZODI:

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI TAQDIMIGA BINOAN OLIY MAJLIS PALATALARI TOMONIDAN KO'RIB CHIQUILADI VA?

4.O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASI TIZIMI...?

5.O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASI A'ZOLARI:

.....? TAQDIMIGA BINOAN RESPUBLIKA PREZIDENTI TOMONIDAN TASDIQLANADI.

6.VAZIRLAR MAHKAMASI QAYSI DAVLAT ORGANLARI OLDIDA JAVOBGAR HISOBLANADI?

III. YANGI MAVZU REJASI:

- 1.SUD HOKIMIYATI.**
- 2.SUD TIZIMI.**
- 3.XALQARO SUD.**
- 4.SUD JARAYONI(PROSESSI) VA ISHTIROKCHILARI.**
- 5.SUD HOKIMIYATINING KONSTITUTSIYAVIY ASOSLARI.**
- 6.MAVZU YUZASIDAN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR.**

IV.YANGI MAVZUNI TUSHUNTIRILISHI:

SUD HOKIMIYATI – ODIL SUDLOVNI AMALGA OSHIRISH VAKOLATIGA EGA BO'LGAN YAGONA DAVLAT HOKIMIYAT ORGANI SIFATIDA, JINOIY, FUQAROLIK, XO'JALIK VA MA'MURIY HUQUQBUZARLIKLAR TO'G'RISIDAGI ISHLARNI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN KO'RIB CHIQUADI.

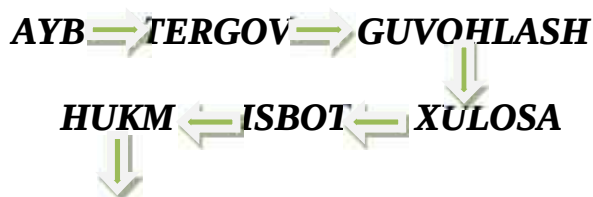
SUD TIZIMI:

AMIR TEMUR DAVLATIDA ODIL SUDLOV:

- 1.FUQAROLIK SUDI (AHOLI QOZISI)**
 - 2.HARBIY SUD (LASHKAR QOZISI)**
 - 3.SHARIAT SUDI (ISLOM QOZISI)**
 - 4.AMALDORLAR SUDI (XIZMATCHILAR QOZISI)**
- QOZILARNING BARCHASI «TEMUR TUZUKLARI» ASOSIDA HUKM CHIQUARGAN BO'LSALAR;**
- TAXT VORISLARI UCUN HUKMNI AMIRNI O'ZI CHIQUARGAN**

SUD PROSESSI:

- JAZOLASH;
- QAYTA TARBIYALASH ;
- JINOYATLARNI OLDINI OLISH;
- ADOLATNI RO'YOBGA CHIQRISH.

ODIL SUDLOV PRINSIPLARI:

QONUNIYLIK

- YAKKA TARTIBDA KO'RIB CHIQILISHI;
- JINOIY ISH QO'ZG'ATISH SHARTLIGI;
- SHAXSNING SHA'NI VA QADR – QIMMATI;
- SUDLARNING OSHKORALIGI;
- JAMOATCHILIK ISHTIROKI;
- AYBSIZLIK PREZUMPSIYASI;
- SUDDA BAHS SLASHUVCHANLIK;
- SHIKOYAT QILISH HUQUQI.

FAQAT SUD

- MUSTAQILLIK VA QONUNUNIYLIK;
- QONUN VA SUD TENGLIGI;
- HUQUQ VA ERKINLIK HIMOYASI;
- MILLIY TILDAN FOYDALANISH;
- HAQIQATNING ANIQLANISHI;
- ISBOT VA DALILLARNI O'RGANISH;
- ODILLIK VA INSONIYLIK.

SUD PROSESSI ISHTIROKCHILARI:

- SUD RAISI;
- DAVLAT MASLAXATCHILARI;
- SUD KOTIBI;
- PROKUROR(DAVLAT QORALOVCHISI);
- SUD EKSPERTI;
- ADVOKAT(DAVLAT OQLOVCHISI);
- ICHKI ISHLAR TERGOVCHISI VA XODIMLARI;
- TARJIMON, GUVOH VA XOLISLAR;
- VOYAGA YETMAGAN SHAXSNING

HUQUQIY VAKILI

HIKMATLAR XAZINASIDAN !

«AGAR SUD HOKIMIYATI IJRO HOKIMIYATI BILAN BIRLASHSA, U HOLDA SUD HAKAMI SITAM -GARGA AYLANISHIGA IMKO -NIYAT TUG'ILADI». (MONTESKYE)

SUD HOKIMIYATINING KONSTITUTSIYAVIY ASOSLARI:

106-MODDA: O'ZBEKISNON RESPUBLIKASIDA SUD HOKIMIYATI QONUN CIQARUVCHI VA IJRO ETUVCHI HOKIMIYATLARDAN , SIYOSIY PARTIYALARDAN , BOSHQA JAMOAT BIRLASHMALARIDAN MUSTAQIL HOLDA ISH YURITADI.

113-MODDA: HAMMA SUDLARDA IHLAR OCHIQ KO'RILADI. ISHLARNI YOPIQ MAJLISDA TINGLASHGA QONUNDA BELGILANGAN HOLLARDAGINA YO'L QO'YILADI.

ATAMALAR LUG'ATI:

AYB – JAMOAT TARTIB – QOIDALARI VA AHLOQ NORMALARIGA XILOF NOJO'YA XATTI – HARAKAT.

AYBLANUVCHI – JINOIY JAVOBGAR-LIKKA DAXLDOR SHAXS.

GUVOH – RO'Y BERGAN HODISANI SHAXSAN O'Z KO'ZI BILAN KO'RGAN, BILGANLARINI AYTIB BERISH UCHUN SUDGA CHAQIRILGAN SHAXS.

DA'VO – O'ZINING FUQAROLIK HUQUQINI HIMOYA QILISH HAQIDA SUD ORQALI QILINGAN ARZNOMA.

JAVOBGARLIK – NOJO'YA HARAKATI UCHUN JAVOB BERISHNI TALAB QILADIGAN HOLAT.

JINOYAT –ENG XAVFLI HUQUQBU -ZARLIK.QONUN BILAN TAQIQLANGAN , JAZOGA LOYIQ IJTIMOIY XAVFLI QILMISH (HARAKAT YOKI XARAKATSIZLIK)

QUYIDAGI RASMLARNI SHRXLANG!

BILAR EDIM!

BILMOQCHIMAN!

BILIB OLDIM!

**V. O'TILGAN MAVZUNI MUSTAHKAMLASH:
(GURUHLARGA SAVOLLAR)**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING SUD TIZIMI TARIXIDA:

O'ZBEKISTON TARIXIDA QOZILIK		O'ZBEKISTONDA ZAMONAVIY SUD	
+	—	+	—

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ZUD JARAYONI ISHTIROKCHILARI:

OQLOV TOMONLARI	QORALOV TOMONLARI	BETARAF TOMONLAR

**V.YUGA BERILGAN VAZIFA:
O'QUV DARSLIGIDAGI MAVZU YUZASIDAN KONSPEKT , SAVOLLARGA
JAVOBLAR , YANGI MAVZU BILAN TANISHUV.**